

SvJ



SVENSKA JOURNALEN, LÄKARMISSIONENS
MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 4 AUGUSTI 2015 ÄRGÅNG 91

**RÄDDADE LIV
I EBOLANS SPÅR**
FRANCIS OFFRADE ALLT
FÖR ATT RÄDDA ANDRA

**SPARAR BÅDE
FÖTTER OCH TID**
BYBORNNA I POGODJI
I NIGER FICK EN BRUNN

*”Med små medel kan
man göra stor skillnad”*

Alex och Gustavs hälsoföretag
har givandet som grund

Laga mat
med Doreen

MAROCKANSKA
SMAKER

LIVET RASADE

”JAG FÖRLORADE NÄSTAN ALLT”

**NU ÄR ARTISTEN TERESE FREDENWALL
TILLBAKA PÅ ESTRADEN**

Vinter - & sommarpaket på Hotell Åre Fjällsätra

Vi ligger mitt i längd och alpinområden.
Tre skidområden-10 minuter från hotellet.
Tåget stannar 150 meter från hotellet.
Bussar och tåg tar dig till backarna.
Bil finns att hyra på hotellet.

Höstnjutardagar: Dagtåg fr. Stockholm/Göteborg till Undersåker tur och retur, hotell med frukostbuffé och middag.

Weekendpaket: Fredag till söndag. Liggvagn från Stockholm till Undersåker tur och retur, hotellboende, frukostbuffé, tvårätters middag vid två tillfällen och bastu. Pris från 2880 kr per person.

Sommar&vinterpaket: Liggvagn, tåg från Stockholm/Göteborg-Undersåker tur och retur, hotell del i dubbelrum med frukostbuffé och tvårätters middag. Pris från 2140 kr per person.

Tid att vara: Vi tar hand om dig, njut av promenader, en bok vid brasan, bastun och kvällens middag. Pris från 740 kr per person och natt. Vi hjälper dig boka tågbiljett.

Julpaket 23 till 26 december 2015: Glöm plånboken hemma. Vi ordnar hela julfirandet. Julmaten, boendet, guidade bussturer, midnattsmässan, julottan och tågen går ända fram till anläggningen.

Påskpaket 2016: Boende med frukostbuffé och påskbuffé på påskafton. Pris från 1985 kr per person. Givetvis kan du boka middagar alla kvällar.

Möt björnen med Bo Kristiansson som tar dig med en natt till sitt gömsle.

Vi nischer oss på mat, trädgård och inredning.
I köket arbetar vi gärna med "härproducerade" råvaror. Vår trädgård har byggts upp under många år. Växthuset är fullt med pelargoner.

Tel: 0647-305 05 • www.arefjallsatra.se • info@arefjallsatra.se



– mer än mat och boende

Terese Fredenwall

"...livet försatte mig i ett tillstånd där jag tvingades välja att antingen ge upp eller börja om från början."



4

FOTO: NATANAEL JOHANSSON

augusti 2015

10 Unga visade konst
Barnen från Ukraina drog storpublik när deras konst ställdes ut i Eskilstuna.

14 Vattnet kom till byn
Nya brunnar förändrar livet för folket i södra Niger och firades in med stor folkfest.

20 De jobbar för att ge
Det går att både lyckas själv och samtidigt hjälpa andra. Det vet egna företagarna Alex och Gustav som valde att ta sin träning till en högre nivå.

24 I spåren efter ebolan
Francis Forndia är en folkhjälte. Han var en av dem som såg till att förhindra spridningen av ebolasmittan i Liberia.



14



10



24

FOTO: NICLAS HAMMARSTRÖM, JENNY HERMELIN, HÅKAN FLÅNK

Räkna inte bort barnen – de är framtiden

Idet här numret kan du läsa om Francis som är administrativ chef på Foyasjukhuset. Artikeln handlar om när han förlorade fem personer ur sin personal i ebola förra året, ändå är det honom jag tänker speciellt på så här i skolstartstider.

Francis hade nämligen precis gått ut grundskolan när inbördeskriget i Liberia bröt ut. Då lämnade han huvudstaden Monrovia för att gå hem till Foya. Det tog ungefär en månad och det blev en hungrig, bitvis skrämmande vandring.

Han var 15 år och skulle ge sig iväg ensam. Han fick prioritera vad han skulle ta med sig och valde lite kläder och tre skolböcker. En engelskabok, en biologibok och en matematikbok. "Jag trodde att jag snart skulle kunna fortsätta mina studier, och böcker är dyrt", förklarar han. Kriget blev lång-

varigt och Francis levde som flykting i grannlandet under många år. Sin utbildning fortsatte han först i våras, när han hade fyllt 40 år. Ett långt, ofrivilligt uppehåll och han säger att han ibland känner sig lite försenad. "Men det var många som inte överlevde alls så jag kan inte vara bitter".

Francis är en av de hjältar som såg till att ebolautbrottet kunde stoppas och nu pluggar han för att få formell kompetens för det jobb han redan har. Det finns många Francis i dag. Barn som flyr från krig och hamnar i flyktingläger eller i främmande länder. De som inte alls har skolstart nu och köper nya pennor och skolväskor, men som ändå väl inser värdet av

utbildning. Jag tänker att det är lätt att räkna bort barnen som skymtar förbi i ett tv-reportage eller kommer hit utan att kunna ett ord svenska. Tänka att de inte har någon chans. Men så är det verkligen inte!

Vi vet inte alls vad framtiden bär med sig. Kanske kommer något av de barnen att bli en Francis som räddar liv. Någon som förändrar hela världen, eller förändrar ditt eller mitt liv.

Eva Nordenstam
von Delwig
Informationsansvarig på Läkarmissionen





Efter att ha tagit en längre paus från musiken för att hitta sig själv, är Terese Fredenwall tillbaka på estraden igen. Med en ny skiva på gång, mer personlig än någonsin, ger hon sig ut på turné med Läkarmissionen. – Det här är det bästa man kan göra.

TEXT: THERESE PETERSON FOTO: NATANAEL JOHANSSON

TILLBAKA

Terese Fredenwall mådde så dåligt att hon fick söka hjälp

EFTER SIN MEDVERKAN i Melodifestivalen 2013 drog Terese Fredenwall ut på turné med skivan "Breaking the silence". Det blev ett roligt år, men utmanande. Hela tiden jobbade hon för att hålla upp sitt professionella jag samtidigt som det var kaos i privatlivet. Till slut tog det stopp och livet rasade.

– Jag förlorade nästan allt, inklusive mig själv. Jag gick sönder och livet försatte mig i ett tillstånd där jag tvingades välja att antingen ge upp eller börja om från början.

Hon valde att ställa in en del planerade spelningar och sökte hjälp för att bli hel.

– Jag tror att det räddade mitt liv. Jag har vänt ut och in på allt och jag tror att det kommer märkas på det jag gör.

För nu är hon på banan igen. Terese är mitt uppe i inspelningen av sin femte skiva. Den första på svenska och den första som utgår från hennes eget liv.

– Hittills har jag skrivit låtar med

andras berättelser. Det här kräver mer och är lite obehagligt, men jag känner mig mogen för att dela med mig av mitt eget nu.

Vi möts på ett café i centrala Stockholm. Terese är helt svartklädd, med kedjor, skinnjacka och boots. När jag frågar henne om det skrattar hon och säger sedan att hon gillar kontraster.

– Jag tycker om det sköra ihop med det hårda, det är min stil och det säger nog ganska mycket om mig.

TERESE ÄR VÄLDIGT öppen. Med stor eftertänksamhet berättar hon om sin klaustrofobi och sin ångest. Samtidigt är det tydligt att hon inte är någon duvunge. Hon vet hur man sätter ner foten, och har modet att göra det, men backar inte för att låta den egna sårbarheten ge någon annan tröst. Och hopp.

– Jag har stor respekt för människor som mött svåra saker. Jag har ju själv gått igenom trauman där det varit livsavgörande att >>



» någon kommit in i tid och har fått uppleva hur det är att bli buren genom svårigheter.

TROTS EN DEL uppförsbackar har Terese njutit av resan hit och hon har faktiskt lyckats leva på sin musik sedan 2009. Det var då hon startade sitt skivbolag samt ett musikförlag. Men att hon var skivbolagsdirektör fattade hon inte förrän hon fick frågor om det i en tidningsintervju.

– Jag hade inte tänkt på det så. Jag ville släppa en skiva och frågade hur man gjorde, sedan började jag spela in. Och för att göra det jag ville var jag tvungen att ha ett företag och då startade jag ett och helt plötsligt var jag skivbolagsägare.

– Det är nog ett dyslektikerdrag tror jag, att man hela tiden måste lösa sina problem och ta sig runt, säger hon och skrattar.

Karriären fick en rejäl skjuts när hon vann Sveriges Radios tävling ”Svensktoppen nästa” 2012. Då hade det stått stilla ett tag och Terese hade börjat tvivla på om hon var på rätt

Terese Fredenwall

”Min vilja att i första hand följa mitt hjärta är inte trendig i branschen, men då och då får jag bekräftelse på att jag prioriterar rätt när jag väljer att inte bara styras av pengar.”

väg. När hon strax innan radiofinalen drabbades av ansiktsförslamning sjönk modet igen, och oron steg för att inte kunna sjunga, helt sned i ansiktet, och sedan fotas för pressen.

– Den segern blev stor för mig på så många plan. När jag vann fick jag en enorm bekräftelse och kände att nu var det min tur.

VINSTEN GAV ÄVEN en plats i Melodifestivalen, där hon förvånade många genom att i samma person vara både skivbolag, förlag, artist och låtskrivare. Slitsamt, ja, men det var hon van vid, och hon ångrade inte att hon sagt nej till de skivbolag som velat värva henne.

– De tyckte att jag var galen, men när man jobbar under sådan press som Melodifestivalen inneär, är det viktigt att vara sann mot sig själv. Jag ville göra det på mitt sätt.

– Stora vinstdrivande företag måste prioritera och se till att alla anställda får sina löner. Den pressen ville jag inte ha på mina axlar. Min vilja att i första hand följa mitt hjärta är inte trendig i branschen, men då och då får jag bekräftelse på att jag prioriterar rätt när jag väljer att inte bara styras av pengar.

ATT STÅ SJÄLV kräver vilja, påhittighet och kreativitet, samt bra folk runt omkring. En som länge stått vid hennes sida är sångerskan Jenny Berggren. Mötet med henne 2008 blev en viktig milstolpe för Terese. Hon är den som puffat ut henne på scen när hon nästan inte vågat, och hon var den första som trodde på henne som låtskrivare och artist och gav henne mod att satsa.

– Jenny är ett stort föredöme för mig och med sin



Terese Fredenwall

Ålder: 28 år.

Bor: I Hammarbyhöjden
Gör: Artist och låtskrivare, driver skivbolag och musikförlag samt föreläser om entreprenörskap.

Om sin Gudstro: ”Min tro är väldigt enkel. Den har fått sina törnar, men är i dag en vilsam barnatro”.

Gitarrer: Troligen någon för många.

Om framgång: ”Om vi hanterar det på rätt sätt formar motgångar oss till det bättre, mer än framgångar. Risken med mycket framgång är att vi blir egoistiska, giriga och individualistiska medan svårigheter tvingar oss att öppna upp, lär oss bli sårbara och be om hjälp”.

Övrigt: Efter ”Breaking the silence”-turnén fick Terese för sig att hon skulle bli alpin skidlärare. ”Så om någon behöver hjälp med det kan de höra av sig, även om jag i efterhand kommit på att det nog inte var en framtida karriär, snarare en för tidig trettioårskris...”, säger Terese och skrattar.

Mello: Terese kom femma i sin deltävling 2013, men är nöjd med sin insats. Hennes låt blev framröstad till årets bästa text och hon är den enda artist någonsin som genomfört tävlingen som både skivbolag, musikförlag, låtskrivare och artist.





Terese Fredenwall

”Jag har publik i alla samhällsklasser och vill någon att jag kommer och spelar och det passar, så åker jag.”

unga som använder sex för att skada sig själva.

– Jag älskar att skriva musik utifrån hur jag ser på världen och dela det med dem som lyssnar. Musik för mig är inte att predika moral utan att dela mitt liv precis så vackert och fullt som det är. Det skapar igenkänning, bryter ensamhet och för oss samman över samhällsklasser och generationsgränser. Det är betydelsefullt på riktigt.

DÄRFÖR ÄR HON glad över möjligheten att i höst få göra en turné med Läkarmissionen. De har valt att kalla den ”Evelyn” efter en föräldralös flicka som Terese träffade under en resa till Afrika. Evelyns historia är rätt signifikativ för projektet ”Ge ett barn en familj” som är fokus för turnén.

– Genom att berätta om henne hoppas jag att fler ska vilja stödja arbetet för de här barnen. Musik har en förmåga att beröra människor och det är vad jag vill. ■

erfarenhet från åren med Ace of Base har hon varit ett bra stöd. Även om vi har olika bakgrund och ingång i musikbranschen har hennes tro på mig burit mig genom mycket av det jag har gjort.

TERESE INSÅG TIDIGT att hon inte fick haka upp sin karriär på pengar och framgång, det är sånt som kommer och går. Hon ville hitta rätt med sin musik och spela på platser där hennes låtar blev ”på riktigt”. Leva nära det som en gång fick henne att börja med musik och spela på scener där enda drivkraften är meningsfullhet, som på fängelser. Och bordeller.

Det är ingen tillfällighet att hon nämner just bordell. För många är Terese känd som den som reste i Tjeckien och Tyskland med missionären Bengt Fiske. På någon av resorna slängde han ur sig att Terese borde göra en turné bland de prostituerade i Tyskland, och så blev det. Terese, 24 år, gick runt på bordeller med sin gitarr och frågade om hon fick spela.

Hon vet att det kan låta naivt, men det var väl genomtänkt och hon gick

bara till ställen de kände till tillsammans med etablerade hjälporganisationer.

– Det var en bra tid, som bland annat lärde mig hur viktigt det är att skydda sitt hjärta och veta var man börjar och slutar. Men jag har inga hallelujaberättelser därifrån, det största undret för mig var att se människors envisa kamp för det goda. Det har format mig som musiker och människa även om det också var jobbigt.

Mötet med de prostituerade gick helt i linje med det Terese alltid brunnit för.

– Min musik är inte bara till för de rika, utan för dem som vill lyssna. Jag har publik i alla samhällsklasser och vill någon att jag kommer och spelar och det passar, så åker jag. Jag envisas med att tro att det spelar roll, att vårt möte gör skillnad för både mig och dem.

TERESE HAR samarbetat med organisationen Talita, som hjälper kvinnor som hamnat i prostitution och människohandel samt med författaren Caroline Engvall, som skrivit flera böcker om



FOTO: NICHLAS HALLBERG

Mamma Ludmilla och Fabian, 5 månader, bor bakom fängelsemurar

■ Fabian är fem månader och har bott bakom galler i hela sitt liv tillsammans med mamma Ludmilla. I Moldavien arbetar Läkarmissionen för att förbättra levnadsmiljön för mammor med barn i fängelse. Man får ha med sina barn tills de är tre år gamla men förhållandena här var tidigare så dåliga att barnen riskerat sin hälsa. Ludmilla är glad att ha sin bebis här. ”Jag skulle inte ha klarat av att veta att jag skulle behöva skiljas från mitt nyfödda barn”, berättar hon för Läkarmissionens Johanna Kratz som besökte mammorna i fängelset.

JOHANNA KRATZ



Unga från Ukraina drog storpublik i Eskilstuna

I Lviv i västra Ukraina ligger CCC, ett center för utsatta barn som Läkarmissionen stödjer. En ljuspunkt i barnens annars ganska svåra tillvaro är konstskolan, som alla deltar i med liv och lust. Nu har deras konstverk dragit storpublik i Eskilstuna.

TEXT: JENNY HERMELIN
FOTO: ROLF AGNESTRAND

CCC, ELLER CHILDREN Care Center som det egentligen heter, har funnits i Lviv i Ukraina sedan 2001 och drivs av Pingstkyrkan i Eskilstuna med stöd från Läkarmissionen. Till CCC får barnen komma efter skolan. De får mat, hjälp med läxor, hälsovård, möjlighet att duscha och tvätta kläder och inte minst göra roliga saker med andra barn.

Varje dag kommer ett femtiotal barn till CCC, som har öppet alla dagar utom söndagar. Många av



Olga Tkachuk driver konstskolan i Lviv.

barnen kommer från mycket fattiga hemförhållanden, och centret är helt avgörande för att de ska klara sin vardag och få en utbildning. Men det

bidrar också med något annat som många av barnen helt saknar hemma: kreativ stimulans och inspiration.

Olga Tkachuk är dotter till Vladilena "Lada" Gustavsson, en av eldsjälarna bakom CCC, och för ett antal år sedan återvände hon till Lviv efter att ha gått gymnasiet i Eskilstuna. I dag har hon en femårig universitetsutbildning och jobbar som inredningsarkitekt. Men hon är också konstnär, och för fem år sen började hon på försök med en konstskola för de större barnen

Pojke 11 år

"Människor i Sverige är snälla och vänliga. Även tandläkare gör så att man inte känner ont."

på CCC. Det blev så lyckat att alla barnen ville vara med, så nu är det kreativ verkstad tre kvällar i veckan.

Med så många unga konstnärer som målar så mycket växte samlingen av fina konstverk, och efter ett par

år fick en annan av eldsjälarna, Willy Forsman upp ögonen för vilken skatt som barnen på CCC höll på att skapa. Han ville få visa konstverken hemma i Eskilstuna. Konkurrensen var hård: först hann de visas två gånger på Lvivs finaste galleri, och då såldes även några av verken.

MEN WILLY GAV sig inte. För 1,5 år sedan bestämde han sig för att barnen och konstverken skulle få besöka Eskilstuna. Det var inget lätt projekt,



Olga Tkachuk berättar om utställningen för besökarna.

Ett axplock ur de ukrainska barnens schema i Sverige: Besök på Eskilstuna Kuriren · Äventyrsbad · Leos Lekland · Eskilstuna konstmuseum och svenska barnbildarkivet · Stockholm: Cosmonova, Naturhistoriska museet och Vasamuseet · Museet Faktotum i Eskilstuna · Besök av radion · Eskilstuna Zoo · Gudstjänst i Eskilstuna pingstkyrka.



inte minst av administrativa skäl. Flera av barnen hade svårt att få visum eftersom ansökan måste undertecknas av en vårdnadshavare, och i flera fall gick de inte att hitta. Men till slut hade elva barn och tre ledare fått alla papper klara för att åka.

DEN 29 MAJ KOM de till Sverige för några intensiva dagar här. De äldre barnen hjälpte till att sätta upp utställningen, som bestod av totalt 110 konstverk, i tomma affärslokaler i en galleria. Lokaler som visade sig väl valda eftersom många som råkade passera blev nyfikna, vilket inte hade hänt om de varit på ett museum. Barnen gick också runt och delade ut inbjudningar bland gallerians besökare.

Flicka 15 år

”Resan till Stockholm var mycket speciell. Man ville slänga sig på en cykel och utforska varenda gata i stan.”

När ridån rullades upp för vernis-sagen började en riktig fest, som fortsatte under hela tiden utställningen varade. Olga eller någon annan kunde berätta om bakgrunden till utställningen fanns alltid där, och det var stort intresse både för tavlorna samt kalendrar och vykort med konstverken som också fanns att köpa. Priset per tavla var satt till 300 kronor och totalt fick barnen in mer än 16 000 kronor som kommer att gå

till extraordinära aktiviteter för alla barnen på CCC, även de som inte kunde komma med till Sverige.

BÅDE ARRANGÖRERNA och barnen är överväldigade över responsen som utställningen fick. Och för den som missade den så kommer en fortsättning. Barnen besökte nämligen bland annat Eskilstuna konstmuseum och Svenskt barnbildarkiv, som tillsammans ska starta ett projekt med CCC där svenska och ukrainska barn kommer att få illustrera sina framtidsdrömmar. Bilderna ska sedan studeras av forskare, men även ställas ut både i Eskilstuna och i Lviv. Så det kommer fler chanser att träffa de unga konstnärerna från Ukraina! ■

Ingen tid för nostalgi i datorernas värld

Det är mitt i sommaren och det stora huset i stan har börjat tömmas på sina hyresgäster. Från mitt fönster ser jag hur bilar lastas med matkassar, krukväxter och badringar. Det ligger förväntan i luften. Ett bra tillfälle att rensa ut lite i förråden och kasta onödiga prylar, tänker jag.

Det visar sig att jag inte är ensam om mina tankar, jag är bara lite sen i starten. För den syn som möter mig nere i källaren bland grovsoporna får mig att stanna upp en stund och fundera på hur vi som bor här uppe i Norden lever våra liv just nu. Vad är det som är värdefullt och vad kastas på soptippen?

Det går nästan inte att få in en enda liten kartong i rummet med grovsopor. Det är proppfullt. En tv i tjockformat blockerar ingången. Två sängbottnar balanserar överst på sopberget. En golvlampa sticker upp bland kassarna med sönderbrända stekpannor och gamla skor. Bokhyllorna av ljust virke som pressats in bland bråten ser nästan nya ut. En snabb tanke far igenom mitt huvud; de måste räddas från undergången! Men tanken försvinner lika snabbt som den dök upp. Här är allt dömt till förgängelse.

FÖR EN 40-TALIST som är uppfostrad med sparsamhet som motto är grovsoprummet en utmaning. Vi som läste tidningen Lyckoslantens, där ”Slösa” pekades ut som en dålig flicka medan ”Spara” i ljusa flåtor var hjältinnan, har svårt att tänka om. Vård och omsorg om prylarna är vårt motto. Inget får förfaras. Det är vi som gillar loppmarknader och allt vad second hand heter. Ränderna går aldrig ur.

Men världen ser inte ut som på vår tid. I synnerhet inte den nya värld som stavas internet och cyberrymd. Datorernas och de smarta prylarnas värld. Där finns ingen tid för nostalgi.

Uppdatering är lösenordet. Annars riskerar du att förlora allt du sparar. Köp nytt! Kasta det gamla!

Att det är svårt att lära sig något helt nytt vid mogen ålder vet alla som försökt, men att det skulle vara lika svårt att överge de värderingar som präglade oss läsare av Lyckoslantens som det vore att konvertera till en ny trosuppfattning, det visste vi inte.

Ett nytt ord far genom luften. Jag känner att det handlar om mig. Downsizing. Att trappa ner, förminska, välja bort. Det är precis där jag befinner mig. På tröskeln till att downsiza.

NÄR MIN DUKTIGA syster ringer berättar jag för henne om mitt beslut. Hon som är en mästarinna på second hand-butiker och loppisar. Hon vet precis var man kan lämna in sina prylar, få en kopp kaffe som tack och glädjas åt att sakerna kommer till användning en andra eller kanske tredje eller fjärde omgång. Hon är rätt person att tala med om just det här.

”Jag har just fått hjälp med att byta ut min tv och min dator”, säger jag. ”Det gamla operativsystemet i datorn anses redan omodernt fast den inte har många år på nacken. Funkar bra om än inte så avancerat. Vem kan jag ge de apparaterna till?”

Hon beklagar. Just den typen av prylar tar de inte emot. Gamla datorer och tjock-tv har inget värde. De är förbrukningsvaror. Ingen vill ha gammal elektronik.”

Men du anar inte vilken snygg 70-talsklänning jag hittade på loppis för en tia. Och en väska från 50-talet”, tillägger hon.

Jag går ner i soprummet igen. Ser kablar och sladdar sticka upp lite varstans. Funderar en stund på varifrån den gamla tjock-tv:n som blockerar ingången en gång kom, och vart den tar vägen nu. Soprummet är en berättelse om vår tid. En berättelse för eftervärlden.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

NIGER

Vad kan en nyanlagd brunn betyda?
Svar: sju timmars skillnad.
I alla fall om den ligger i Pogodji i Niger.
Det är vad kvinnorna tjänar i tid när de
slipper ägna dagarna åt att hämta vatten.
– Vi är så glada för brunnen. Vårt liv är
förändrat, utbrister Fati Oumaraou.

TEXT: BERTHIL ÅKERLUND FOTO: HÅKAN FLANK

Vattenfest i ökenlandet





Fulani är ett herdefolk som är spritt över hela Västafrika. Kvinnorna känns igen på sina gulsprakande dräkter.

» **DET LIGGER FESTSTÄMNING** i luften när vi kommer till byn Pogodji i södra Niger i Västafrika. Vi tas emot med sång och handklappning. Det känns högtidligt och det råder inget tvivel om att detta är en upplevelse som kan inordnas i kategorin ”once in a lifetime” – en gång i livet, knappast mer.

Kvinnorna och flickorna är klädda i gulsprakande dräkter med tillhörande huvudbonader. De har dekorerat sig extra fint för dagen, med fantasirika örhängen och diadem bestående av mynt som konstfärdigt fogats ihop med ståltråd. Männerna är stramare klädda, de bär grå kaftaner och har lindat ett indigoblått tyg om huvudet och ansiktet. Någon avviker dock med att bära en tjusig stråhatt och ett par snygga solglasögon a la Ray Ban och verkar mer höra hemma i en modern storstad än i detta tomma och vidsträckt landskap.

Kvinnornas gälla röster skär i luften och vi undrar om denna ceremoni



Fati Oamarau är talesperson för kvinnorna i Pogodji.

verkligen är för oss.

Men jo, det är den. Inte ens kungen på en Eriksgata någonstans i Sverige kan få ett mer ystert mottagande.

När sången avklingat träder en av kvinnorna fram och börjar prata på ett språk vi inte förstår (stamspråket pulaar). Hon håller en lång, utsvävande monolog som vi får tolkad till engelska. Hon säger egentligen inte så mycket – men det hon säger formulerar hon grundligt och i två omgångar, som om hon vill försäkra sig om att vi inte missförstått.

Sedan upplöses den prydligt uppställda gruppen och vi slukas som i ett hav av allt det gula.

Vi befinner oss alltså i Niger, detta jättelika ökenland med 18 miljoner invånare, lite grönska i söder och urangrutor i norr, och däremellan i stort sett bara sand.

Det sägs inte mycket om Niger i nyhetsflödet i världen. Här kan statskupper komma och gå utan att nyhetsredaktörerna höjer det minsta på ögonbrynen; det blir möjligen en notis på fem rader.

MEST OMTALAT PÅ senare år har Niger blivit för att vara transitland för de många människor som via Libyen försöker ta sig till Europa. I en förtvivlad förhoppning om ett annat liv sitter de packade på lastbilsflak i veckor genom öknen. För många slutar färden innan de ens når Libyen. De dör av törst eller sjukdom, eller blir ihjälslagna när någon vill komma åt pengarna de



Vattensituationen håller på att förbättras på många platser i södra Niger tack ett stort utvecklingsprogram som flera organisationer står bakom.

behöver för att komma över gränsen.

Till förtret för ledningen i Niger stryker terrorrörelsen Boko Haram omkring i sydöstra delen av landet vid Tchadsjön. De kidnappande och mördande islamisterna är inte bara ett hot mot befolkningen, deras närvaro riskerar att hålla världen borta – en värld som Niger så väl behöver. På FN:s lista över ekonomi och utveckling i medlemsländerna ligger landet sist, vilket gör att det kan betraktas som det allra fattigaste.

Men just i detta ögonblick i Pogodji känns inte Niger fattigt, åtminstone inte på gästfrihet och glädje. Vi är ju mitt uppe i en sprakande fest.

VI ÄR HOS FULANIFOLKET – en folkgrupp spridd över hela Västafrika som härstammar från de nordafrikanska berberna. Fulani är ett nomadiserande folk, de driver får, getter och kor på bete och lever på mjölk och kött. Men livet för nomadfolken i Afrika är



Niger

★ Huvudstad: Niamey.

Om landet:

Niger är tre gånger så stort som

Sverige och består till stor del av öken och halvöken och de flesta invånarna bor i den södra delen. Ekonomin baseras på export av uran, av vilket landet har bland de största fyndigheterna i världen.



LANDFAKTA

inte vad det har varit. Förändringar i klimatet och krympande betesmarker gör att de blir alltmer stationära och måste ta in odlandet i sin livsstil.

Även om denna del av Niger är den mest bördiga så flyger dammet i luften runt om oss. Det är påfallande torrt, i alla fall om vi jämför med våra egna breddgrader. Det är långt mellan vattendragen och det är vanligt att befolkningen tar sitt vatten

från uttorkade flodbäddar. De gräver två-tre meter djupa hål ner i sanden och skopar upp det sipprande vattnet i hinkar. Det är ett hårt och ibland tröstlöst arbete då mängderna de hittar inte motsvarar vad de behöver.

Fram till alldeles nyligen tog hämtningen av vattnet en mycket stor del av tiden för kvinnorna i Pogodji. De vandrade i över tre timmar för att komma till den grävda brunns som var deras källa. Brunnen var omkring tjugo meter djup och det krävdes flera kvinnor för att få upp vattnet. En skinnpåse fäst i ett rep sänktes ner i brunnen och fylldes med vatten, som de sedan drog upp med gemensamma krafter.

Vattnet bars hem på huvudet i tunnor eller i 25-litersdunkar.

Allt som allt har det tagit mer än sju timmar att hämta vattnet.

Men nu är den tiden förbi och det förklarar glädjen vi möter.

Mitt i bosättningen står sedan någon



Vattnet i södra Niger ligger på cirka hundra meters djup. Skickliga och rutinerade borrarare från organisationen International Aid Services (IAS) ser till att ett stort antal byar får rent och friskt vatten.

månad tillbaka en borrarad och fullt iordningställd brunn. Den är välgjord på alla sätt, med cementerade väggar och en pumpanordning av så kallad fransk modell – vilket betyder att man använder fötterna för att få upp vattnet.

Brunnen har inneburit en genomgripande förändring för folket i Pogodji. Den har inte bara förenklat vattenhämtandet, den har även haft goda effekter på människornas hälsa.

Vattnet från vattenhål och grävda brunnar är ofta starkt förorenat av bland annat djurspillning, och det orsakar kroniska magåkommor med svåra diaréer. Brunnen hos fulanifolket är hundra meter djup, den har ett slutet system och vattnet är rent och kristallklart.

ANLEDNINGEN TILL ATT brunnen står just här har att göra med att Läkarmissionen, norska Strømmestiftelsen och brunnsbörande organisationen International Aid Services har slagit

Fati Oumaraou

“Det går inte att värdesätta nog vad det här betyder för oss.”

sina påsar ihop för att hjälpa den fattiga befolkningen i södra Niger. Det är ett omfattande projekt med olika delar, där vattenförsörjning är en. Man arbetar utifrån den enkla tesen att om vattnet finns där människorna är, går det också att göra så mycket annat. I programmet ingår till exempel läs- och skrivkurser för kvinnor. Meningen är att människorna ska få redskap till att kunna hjälpa sig själva.

Med varje installerad brunn följer också undervisning i hygien och hälsa. Det rena vattnet ska förbli rent även när kommer in i hushållet. Man får lära sig grundläggande handhygien och får även undervisning i hur man gräver latriner och var de ska ligga i förhållande till brunnen.

Fulanifolket i Pogodji verkar fortfarande lite tagna av att ha fått det här stödet. De är inte vana vid att få en handräckning av någon annan. Herdefolk brukar ofta betraktas som ganska besvärliga av den odlande omgivningen, inte minst för djupt rotade traditioner och sedvänjor. De är stolta och kompromissar inte gärna med vilka de är.

VÅRT BESÖK AVSLUTAS med att flickorna glädjedansar till brunnen och två av dem demonstrerar ivrigt med vilken kraft vattnet kommer ur kranen.

En oljeborrarare kan inte bli mycket lyckligare.

– Det går inte att värdesätta nog vad det här betyder för oss, säger Fati Oumaraou som är talesperson för kvinnorna i bosättningen. Vi kan antligen se framåt.

Det råder ingen tvekan om att brunnen i Pogodji är en riktig vattendelare.

Webaid är Läkarmissionens biståndsbutik på nätet. Här går det att köpa saker som räddar liv.

lakarmissionen.se



Bli fadder och hjälp ett skolbarn i Calcutta

■ Du vet väl om att du via Läkarmissionen kan bli fadder till ett barn på Calcutta Emmanuel school i Indien? Skolan startades av goda vänner till moder Teresa 1978 och ligger i slumkvarteren kring den indiska storstaden Calcutta.

BARNEN SOM GÅR här kommer från extremt fattiga miljöer. Många av barnens föräldrar tjänar mindre än

100 svenska kronor per månad.

Till skillnad från andra kommunala skolor i närheten sker all undervisning på Calcutta Emmanuel School på engelska.

Det medför att eleverna efter avslutade studier har goda chanser att läsa vidare på universitet, och på så vis utmärkta förutsättningar att skapa en bättre tillvaro för sig själva och sina familjer.

Som fadder är du med och stöttar hela arbetet på skolan, inte bara det barn du följer.

UTAN VÅRT gemensamma stöd är risken stor att barnen försummas, utnyttjas eller utlämnas till farliga situationer på järnvägsstationer och bakgator. Men tillsammans kan vi ge de här barnen en trygg miljö, en bra grundskole-

utbildning, hälsovård och näringsrik mat.

Du får namn, foto och personlig information om ett av barnen på skolan. Två gånger per år får du även information från skolan och kan följa utvecklingen hos just ditt fadderbarn. Allt du åtar dig är att ge 200 kronor i månaden via autogiro och du kan när du vill avsluta ditt åtagande.



För 200 kronor per månad kan du bli fadder för ett barn på Calcutta Emmanuel school i Indien. Som fadder är du med och stöttar hela arbetet på skolan, inte bara det barn du följer.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Så handlar du

1. Gå till www.webaid.se
2. Välj din gåva och lägg i gåvokorgen.
3. Betala med kort, inbetalningskort eller via bank.
4. Skapa ditt gåvobevis.
5. Skriv ut eller skicka ditt gåvobevis.

10

i topp-listan

■ Här är de mest populära produkterna på Webaid just nu.

- 1 Föda barn på sjukhus, DR Kongo.
- 2 Trädplantering, Sydsudan.
- 3 Stöd till Panzsjukhuset Oxe, Uganda.
- 4 Kycklingar, El Salvador.
- 5 Får, Burkina Faso.
- 6 Frukträd, Moçambique.
- 7 Hjälp till Syrien.
- 8 Stöd till Tigers Club, Uganda.
- 9 Mat till gatubarn, Rwanda.

Fråga Mats

■ Har du frågor om Webaid ställ dem till Mats Danson, 08-620 02 00.



Deras styrka är välgörenhet

Gustav och Alex har byggt sitt hälsoföretag Strong as Life på mottot att "allt du ger i livet får du tillbaka". De har som mål att samla in 100 000 kronor varje år för att investera i olika välgörenhetsprojekt.

I höst drar de, tillsammans med Läkarmissionen, igång ett nytt hjälpprojekt i Indien.

TEXT: THERESE PETERSON

FOTO: CAROLINA BYRMO

DE ÄR UNGA, vältränade och väldigt målmedvetna. Och de vill förändra världen. Inte bara genom att hjälpa fler till bättre hälsa via sina arbeten som personliga tränare, utan genom att varje år samla in 100 000 kronor via sitt företag Strong as Life (stark som livet), som ska investeras i välgörenhetsprojekt för barn och unga i utvecklingsländer.

– Vi gick in med den inställningen direkt och för oss är det ett vinnande koncept. Vi kände att om vi skulle starta något måste det generera något tillbaka till samhället, säger Alex Shirpey.

Vi har stämt träff på det gym där de jobbar. De bär båda tröjor med Strong as Lifes logga på bröstet, kläder de säljer via sin webbshop. Vinsten går direkt till deras insamling.

– Den som köper våra produkter

bidrar med sina pengar, och genom att bära våra tröjor visar man att man är med, säger Gustav Pettersson.

De kallar det de gör för socialt företagande, där de både kan ägna sig åt det de älskar, att träna och inspirera fler att leva hälsomedvetet, samtidigt som de samlar in pengar för att hjälpa andra som inte har samma möjligheter.

Det var träningsintresset som sammanförde Gustav och Alex för tre år sedan, när Gustav på sin blogg utmanade sina vänner att göra 10 000 armbävningar på 31 dagar. Som final samlades alla som ville och gjorde de sista på Sergels torg i Stockholm. Samtidigt delade de ut t-shirts med Strong as Life-loggan till folk de mötte på stan. Tröjor som snart började efterfrågas allt mer. Då hade även Alex kommit in i bilden och trots att Gustav strax efter åkte till USA för att studera tog deras affärsidé och företaget allt mer form via skypesamtal över Atlanten.

GENOM ATT BÖRJA sälja tröjor hade de redan efter ett och ett halvt år nått sitt insamlingsmål samt fått kontakt med frivilligorganisationen Legacy Community Development Centre i Sydafrika, som arbetar med barn i käckstaden Kayamandi utanför Stellenbosch. Våren 2014 drog de iväg, Gustav, hans mamma, Alex och hans flickvän Josefin, samt en fotograf som spelade in en film på plats för att fler skulle kunna se vart deras pengar gick

Gustav Pettersson och Alex Shirpey

Ålder: Alex, 29 år och Gustav, 25 år.

Gör: Driver företaget Strong as Life, samt arbetar som personliga tränare.

Måt: Att varje år samla in 100 000 kronor till välgörande ändamål. Varje år tar de fram en ny klädkollektion. Årets upplaga kallas "Recieve by giving" (få genom att ge) vilket är deras motto.

Tomteverkstad: Gustavs gamla

pojkrum i Luleå har förvandlats till lager. Varje tröja eller sak som säljs via hemsidan packas och postas av Gustavs föräldrar eller bror.

Hälsa för fler: De planerar att dra igång olika träningssevent där

deltagarna får donera pengar till Strong as Life, detta för att skapa mer träningsglädje och samtidigt bidra till att världen blir lite bättre.

Läs mer om killarna eller bidra på strongaslife.org

Alex Shirpey

"Vi kände att om vi skulle starta något måste det generera något tillbaka till samhället."



Alex Shirpey och Gustav Pettersson både tränarihop samt driver hälsoföretaget Strong as Life med mottot att "få genom att ge".

och hur arbetet fungerade.

– Det vi ville var inte i första hand att skildra misären, utan hoppet, glädjen. Vi vill att folk ska inspireras när de ser att det sker bra grejer. För samtidigt som det finns ljus i världen, så finns det också väldigt mycket mörker. Och den här typen av insatser behövs, säger Alex.

NU HAR DE återigen lyckats med sitt mål och höstens nya projekt blir att tillsammans med Läkarmissionen göra en gemensam satsning i ett slumområde utanför New Delhi, Indien. Projektet kommer bland annat att arbeta drogforebyggande, undervisa om hygien och försöka få fler barn att gå i skolan. Strong as Lifes pengar kommer att gå till att hjälpa äldre ungdomar att hitta vägar ut ur slummen.

– Att hjälpa dem kommer även hjälpa föräldrarna som i dag inte ser någon framtid för sina barn, säger Gustav.

– Sydafrika lärde oss att vi inte kan komma med våra pengar och säga "vi vill göra det här", utan att vi måste fråga "vad kan vi hjälpa er med?". Då kan man skapa magi även med en liten summa. Därför känns samarbetet med Läkarmissionen och deras

Gustav Pettersson

"Vi märker att det vi gör sprider ringar på vattnet."

partner Eficor så tryggt. Tillsammans kan vi göra en stor förändring, säger Gustav.

– Det går att både lyckas själv och samtidigt hjälpa andra. Om alla tänkte mer så skulle vi kunna förändra väldigt mycket.

DE HAR SJÄLVA inte tagit ut en krona ur projektet, utan lever på sina löner som personliga tränare. Gustav berättar att resan till Sydafrika vred om hans perspektiv på flera sätt, bland annat hans syn på sina egna behov.

– Jag insåg att jag hade överkonsumerat en hel del, men den girigheten försvann efter resan. När vi kom dit och mötte fattigdom för första gången – det var som en smäll. Det tog mig väldigt hårt. Det var en väldigt stor skillnad mot hur min uppväxt såg ut uppe i skogen i Luleå, berättar Gustav.

Båda fick tidigt lära sig att det är bättre att ge än att få. Gustav har haft fadderbarn sedan han var liten och

Alex föräldrar kom till Sverige som politiska flyktingar från Iran, och menar att hela hans liv präglats av politiska diskussioner vid frukostbordet.

– För mig har det känts som ett kall att ta reda på hur jag i dagens samhälle, där det handlar mycket om egot och jaget, kan bidra med något där vi gör gott för andra. Som leder till en mer hållbar utveckling, säger Alex.

– Och vi märker att det vi gör sprider ringar på vattnet. Jag har hört att Strong as life börjat bli ett begrepp, ett uttryck. Att folk säger att de känner sig "strong as life" för att de hjälpt någon. Och själv mår jag så bra varje morgon när jag vaknar för att jag valt att göra det här. Det är för det här jag lever, säger Gustav.

– Vi har sett vad våra 100 000 kronor har gjort för skillnad i Sydafrika och vill fortsätta vara en del av den här rörelsen framåt, säger han.

– Även med små medel kan vi göra något stort, lägger Alex till. ■



Med varje tröja de säljer följer det med armband tryckta med loggan Strong as Life på utsidan och Recieve by giving på insidan.

Ny secondhand-butik öppnar snart i Bro

■ I början av hösten öppnar Läkarmissionen en ny secondhand-butik i Bro utanför Stockholm. Kontrakt är skrivet för en lokal i gamla "Fliesbergshuset". Fastighetsägaren är i full gång med renovering av lokalerna. Både de och andra butiks innehavare är glada att vi snart är på plats, då man vet att en secondhand-butik drar kunder. Våra samarbetspartners, från Upplands-Bro kommun, håller till i en tillfällig lokal under sommaren, där man målar butikshyllor, sorterar och förbereder för inflytt i butiken.

Gatubarnet som tog universitetsexamen

■ Läkarmissionen stöder arbeten för utsatta barn i Etiopien. Goitom Gebreslassie växte upp under tuffa omständigheter och hamnade som barn på gatan i Addis Abeba. Genom ett projekt som Läkarmissionen stöttar i Etiopien fick Goitom ett tryggt boende och möjlighet att gå i skolan. I dag är han 27 år och universitetsutbildad ingenjör med ett eget företag inom teknik- och byggnadsbranschen. Goitom är gift med en advokat och sedan några månader tillbaka pappa till en dotter.



Kalendern

Läkarmissionens event och konserter.

Solistkvartetten och Nisse Bergman

- Läfte, Vingåker, 8 aug, Hjälmgården, 19.00
- Jönköping, 9 aug, Fjällstugan, 18.00

Vocalsis och Nisse Bergman

- Malmbäck, 15 aug, Klockargårdskyrkan, 19.00
- Tenhult, 16 aug, Pingstkyrkan, 10.00
- Huddinge, 5 sept, Södertörnkyrkan, 19.00
- Vretstorp, Hallsberg, 6 sept, Kristallkyrkan, 17.00

Richard Niklasson och Nisse Bergman

- Rydaholm, 22 aug, Frikyrkan, 18.00
- Lammhult, 23 aug, Filadelfiakyrkan, 10.00



Lars Lind Jaktlund, Nisse Bergman

- Karlskoga, 30 aug, Pingstkyrkan, 11.00

Dagsamling med Nisse Bergman

- Västerås, 9 sept, Korskyrkan, 14.00

Ingemar Olsson och Nisse Bergman

- Hönö, 11 sept, Missionskyrkan, 19.00
- Tjörn, Valla, 12 sept, Missionskyrkan, 18.00
- Kållekärr, 12 sept, Humlan, 18.00
- Gråbo, 13 sept, Missionskyrkan, 11.00
- Sollebrunn, 13 sept, Missionskyrkan, 18.00

Terese Fredenwall, Nisse Bergman

- Öckerö, 18 sept, Nimbuskyrkan, 19.00
- Bankeryd, 19 sept, Missionskyrkan, 19.00
- Jönköping, 20 sept, Immanuelskyrkan, 18.00



Kjell Lönnå, Sundsvalls Kammarkör

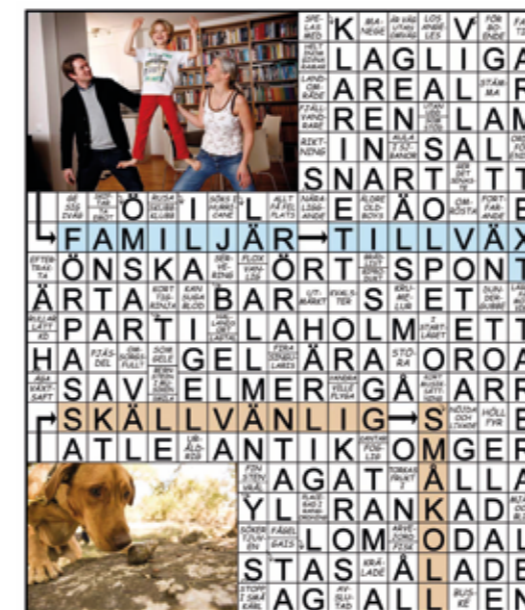
- Hallstahammar, 19 sept, Svedvi kyrka, 17.00
- Nykvarn, 20 sept, Taxinge slott, 16.00



Svenska Journalen juni 2015.

Rättelse: Det blev fel fotobyline

■ På Läkarmissionen säger vi ofta att vi har så mycket fina bilder! Det är ju tack vare duktiga fotografer. En sådan är Håkan Flank som tog bilderna på mammorna på Panzi i förra numret. Det stod fel namn i texten men det var Håkan Flank och ingen annan.



Krysslösning juni 2015

Här är det rätta svaret på korsordet i juni. Vinnarna hittar du på sidan 28 i detta nummer.

“Dör jag så gör jag det för att stoppa epidemin”

– Så fort man kände sig lite trött och förkyld blev man rädd. Är det min tur nu? Men om jag dör så gör jag det för en bra sak, för att stoppa en epidemi.

Orden kommer från Francis Forndia, administrativ chef på Foya-Borma-sjukhuset där det första ebolafallen upptäcktes i Liberia. I våras var han i Sverige för att delta i Läkarmissionens seminarium.

TEXT: EVA NORDENSTAM

FOTO: NICLAS HAMMARSTRÖM OCH ERIKA STENLUND



I februariumret av Svenska Journalen skrev journalisten Magda Gad om ebolan i Liberia.



FOTO: ERIKA STENLUND





Fem anställda på Foya- Borma-sjukhuset dog i ebola. Francis hade inte ens plasthandskar att erbjuda personalen, men tack vare en snabb



respons från Läkarmissionens givare kunde sjukhuset köpa in skyddsmaterial.

FÖR OSS I SVERIGE blev ebolautbrottet en skrämmande påminnelse om något vi inte kan skydda oss mot. Men vi mötte ebolan på håll. Vi såg tv-inslag med människor i heltäckande dräkter. Misstänkta fall i Sverige slogs upp stort i media, men smittan kom aldrig hit. För Francis var verkligheten helt annorlunda med vänner och bekanta som drabbades och dog.

– I en familj i Foya är den äldste i familjen i dag en pojke på 6 år. Han såg sin pappa dö. Sen mamman, syskonen och farmor. På en vecka var alla borta, berättar Francis.

Foya-Borma-sjukhuset ligger i norra Liberia, och gränsar till Sierra Leone och Guinea. I mars förra året kom en kvinna över gränsen till Liberia med hög feber som inte gav sig. Hon skickades till Foyasjukhuset där hon avled. Även kvinnans syster, som hade följt henne till sjukhuset, dog.

– Vi hade aldrig mött ebola förut. Däremot är vi vana att människor har malaria eller diarréer, speciellt under

Francis Forndia

“Det var som att leva i krig, och vem som helst kunde drabbas. Man visste inte vem som stod på tur.”

torrperioden. Men vi hade en läkare från Kongo som uppmärksammade oss på att detta kunde vara något annat.

Att patienter dör är en verklighet som Francis lever med. Att systemen dog var ett observandum. Sen dog även en av sjuksköterskorna som hade vårdat henne.

– Det var en väldigt omtyckt sjuksköterska som brydde sig mycket om patienterna. När han dog, den första i min personal, ville jag säga upp mig. Jag kunde inte sova och jag förstod att det här är allvar, berättar Francis.

Han och hans medarbetare gjorde storverk när de förstod vilken fara alla befann sig i. De fick en utbildning av WHO om hur man skyddar sig mot ebola och tillsammans med John Lendor, pastor i en församling

i området, började de informera och förändra på hemmaplan. Deras insats för att förhindra att smittan spreds mer har uppmärksammats även på regeringsnivå i Liberia.

– Vi slutade att ta i hand när vi hälsade och John predikade i kyrkan om att vi måste förändra våra begravnings seder, berättade Francis.

TIDIGARE HADE FAMILJEN tagit hand om den döda kroppen och grannar och vänner hade kommit för att ta avsked och man tog på den döda kroppen. Nu skulle kroppar föras bort och brännas och familjer fick inte ta farväl som de ville.

– Folk levde i förnekelse i början. De trodde att vi hittade på för att få stöd från utlandet eller för att få kroppar till sjukhuset som vi kunde ta organ ifrån. Att bli anklagad fast man berättar sanningen och försöker rädda människor, är det som i efterhand känns mest bittert, säger Francis.

Han fick utstå mycket misstänksamhet och hårda ord. Men när familjer började dö förstod folket

allvaret. Skolor och marknader stängde. Människor undvek att träffas i större samlingar. Vänner och familj undvek varandra.

– Det var som att leva i krig, vem som helst kunde drabbas. Man visste inte vem som stod på tur. Det var panik och allt negativt du kan tänka dig. Allt bröts sönder.

FRANCIS FÖRLORADE FEM av sina anställda i ebola. Han hade inte ens handskar att erbjuda personalen som skydd. Men de valde ändå att hålla sjukhuset öppet, för att kvinnor skulle få föda på sjukhus och människor inte skulle dö av andra sjukdomar som går att bota.

– De anställda fick bestämma själva om de ville jobba. Men eftersom alla som hade varit i kontakt med någon smittad var tvungen att vara i karantän i 21 dagar kunde vi inte gå hem till våra familjer. Vi tyckte att vi gjorde mest nytta genom att hålla sjukhuset öppet.

Pastor John och Francis tog kontakt med Sverige och bad om

Francis Forndia

“Alla tvättar också händerna ofta och mycket. Det innebär att människor överlag är friskare.”

hjälp, vilket ledde till att bland annat Läkarmissionen gjorde en insamling och snabbt kunde skicka pengar.

– När vi fick pengarna att köpa skyddskläder för och motorcyklar att kunna ta oss ut i byar med för att informera, så vände det. Då kom hoppet tillbaka, säger Francis.

Under sitt besök i Sverige tar de gärna tillfällena som ges för att uttrycka den stora tacksamhet de känner för stödet de fick från Läkarmissionen. Francis bedyrar gång på gång hur fantastiskt de tyckte att det var att okända svenskar ville hjälpa dem.

I maj firade Liberia att de blivit fria från ebolan. Men krisen är inte över. Barn har blivit föräldralösa. Familjer har förlorat familjeförsörjaren. Ekonomin har gått ner. Elever och studenter har missat nästan ett

helt års skolgång. Francis går varje dag förbi en ny, stor begravningsplats på väg till sitt arbete. Gravvar som inte fanns för ett år sen.

– Det är stora utmaningar, både för oss på sjukhuset, men också för landet i stort, säger han.

Fortfarande måste människor ta tempen innan de går in i kyrkan och skriva upp temperaturen på en lapp så att alla kan se att man inte har feber.

– Alla tvättar också händerna ofta, vilket innebär att människor överlag är friskare.

Foya-Borma-sjukhuset ligger nära gränsen till Sierra Leone där smittan fortfarande finns. Om ebola skulle bryta ut igen är alla bättre rustade, det håller Francis motvilligt med om, även om han värjer sig för min fråga.

– Det är hemskt att se människor i sista stadiet av ebola. Det är så mycket stigmatisering och ensamhet och död. Familjer raderas ut på kort tid. Vänner blir fiender. Nej, vi kan inte tänka att vi ska behöva vara med om det något mer. Vi vill inte tänka så, säger Francis.

Konstruktion: Text & Bild Lars Fridestig

Grattis! Irene Johansson, Upplands Väsby, Rune Nilsson, Osthannar och Folke Berglund, Danderyd, som vunnit boken "Mod att vara sårbar".

Augustikryss. Du behöver inte skicka in hela krysset! Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till "Journalen-krysset augusti 2015", Swedmedia, 105 36 Stockholm. Senast den 20 september vill vi ha ditt svar.

Vinn en bok!

De tre först öppnade rätta lösningarna vinner "Konsten att leva innerligt", av Ted Harris och Ann Lagerström.



1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 Namn: _____
 Adress: _____ Postadress: _____



Välkommen!

Här kan du ställa frågor eller kommentera det som du har läst i Journalen eller annat som rör Läkarmissionens arbete.

Skriv till: eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller till Svenska Journalen/Läkarmissionen, Eva Nordenstam, 162 88 Vällingby.



Barnrättskonferens i Johannesburg

I juni hölls en stor konferens i Johannesburg, Sydafrika om barnrättsfrågor. Temat var familjebaserad vård, alltså att barn ska få växa upp i familjer och inte på barnhem. Ge ett barn en familj, Läkarmissionens samarbetspartner, var initiativtagare till konferensen. Deras framgångsrika arbete för att ge utsatta barn fosterfamiljer har uppmärksamats till och med på regeringsnivå i Sydafrika. Över 200 delegater från 31 länder deltog.



Eva B och Josiane från LM och Monica Woodhouse.



Sne, första flickan hos Monica Woodhouse och Tracy Kyagulanyi.

TRACY KYAGULANYI, Executive Director Child's Foundation, höll ett anförande om situationen i Uganda. 1996 fanns det 35 barnhem i landet. Nu finns fler än 800 och det blir bara fler och fler trots att de allra flesta av barnen som finns på barnhem har familjer. Färre än 50 av dessa barnhem är godkända av myndigheter – de andra finns ingen kontroll på. 95

procent av det ekonomiska stödet till barnhem i Afrika kommer från västvärlden.

"Om nu barnhem är ett så bra alternativ för barn, hur kommer det sig då att man inte ser några barnhem i Europa eller Amerika?", undrade Tracy.

Monica Woodhouse som leder Give a child a family var mycket nöjd med konferensen. En av talarna var Sne, den första flickan som Monica tog sig an. Då var Sne

föräldralös och tog hand om sin lillasyster som hade hiv. Snas lillasyster dog sedan i aids, men trots den extremt tuffa starten i livet är Sne i dag en mycket kompetent ung kvinna som har bearbetat stora trauman. På frågan vad hon skulle ändra på om hon hade magisk förmåga att gå tillbaka i tiden och påverka hur hennes liv blivit:

"Jag skulle å ena sidan ändra på allt, men å andra sidan skulle jag inte ändra något"

SNE HAR I DAG två deltidsjobb, ett i den kyrka som hon tillhör och ett som servitris. Till hösten ska hon studera på universitetet.

Kunde du inte läsa förra numret?

I vissa tidningar av juni-numret av Svenska Journalen gick något fel i tryckningen. Som tur var så gällde det inte alla, men om du fick en tidning som inte gick att läsa, hör av dig till oss så skickar vi en ny.



Mejla till: givarservice@lakarmissionen.se eller skicka per post till Eva Nordenstam, Läkarmissionen, 162 88 Vällingby.

Tack för alla gåvor till Nepal!

Ni är många som har varit med och hjälpt de jordbävningdrabbade människorna i Nepal. Ett stort TACK! Insatserna har koncentrerats till rent vatten och temporära bostäder i Sindhupalchowk, som är ett av de mest drabbade områdena.

JOURNALEN

ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning
DIREKTÖR: Johan Lilja
ANSVARIG UTGIVARE: Conny Sjöberg
INFORMATION: Eva Nordenstam von Delwig

BISTÅNDSPROJEKT: Ove Gustafsson
MEDLEMS- OCH GIVARSERVICE: info@lakarmissionen.se
POSTADRESS: Läkarmissionen, 162 88 Vällingby
TELEFON: 08-620 02 00 växel
HEMSIDA: www.lakarmissionen.se, www.webaid.se

PRODUKTION: Swedmedia
REDAKTÖR: Therese Peterson
REDIGERING: Peter Wickberg
KARTOR: Ola Gustafsson
OMSLAGSFOTO: Maria Östlin
POSTADRESS: Swedmedia/Svenska Journalen, 105 36 Stockholm
E-POSTADRESS: svenskajournalen@swedmedia.se

ANNONSER: Display i Umeå
ANNONSBOKNING: gunilla.johansson@display-umea.se
POSTADRESS: Display/Svenska Journalen, Box 3042, 903 02 Umeå
TELEFON: 090-71 15 18
TRYCKERI: V-TAB, Vimmerby

GÅVOR TILL LÄKARMISSIONEN PÅ PLUSGIRO 90 00 21-7



Marockansk gryta med merguez

6 portioner

DET HÄR BEHÖVER DU:

- 6 tomater
- 2 söta paprikor
- Ca 500 g merguezkorv
- 1 gul lök
- 2 vitlöksklyftor
- Olivolja till fräsning
- 1 msk ras el hanout (kryddblandning)
- 1 msk harissa
- Salt
- 6 ägg
- Färskoriander och bladpersilja

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Sota tomaterna och paprikan på grillen eller i ugnen. Ställ åt sidan.

- Skiva korven och skala och hacka löken och vitlöken.
- Fräs löken och vitlöken mjuk i olja i en panna, lägg ner korven och låt den få färg.
- Rör ner ras el hanout och fräs i 1 minut.
- Hacka tomaterna och paprikan grovt, rör ner dem med harissan och fräs i ytterligare cirka 5 minuter. Smaka av med salt.
- Knäck ner äggen och lägg på lock. Klar när vitan är fast och guln fortfarande lös.
- Strö över koriander och persilja.
- Servera.



Äppeltarte

6 port

DET HÄR BEHÖVER DU:

- 200 g smördeg
- 1 dl aprikosmarmelad
- Cirka 5 äpplen
- 1 msk rörsocker

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Värm ugnen till 150 grader
 ■ Tryck ut smördegen i en pajform, cirka 25 cm i diameter, och pensla den

med ett tunt lager marmelad.
 ■ Kärna ur och klyfta äpplena tunt.
 ■ Lägg klyftorna i formen och pensla dem med marmelad utspädd med lite vatten.
 ■ Strö över socker och ställ in i formen på ugnen. Sänk till 100 grader när kakan fått färg. Grädda sedan i ytterligare cirka 1 timme.



Tabbouleh

4 port som tillbehör

DET HÄR BEHÖVER DU:

- 2 dl bulgur
- 1 stort knippe bladpersilja
- 3 charlottenlökar
- 10 färska myntablåd
- 2 tomater
- 1 liten gurka
- 1 dl pressad citron
- 2 msk olivolja
- 4-6 salladsblad

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Blanda bulgur och vatten enligt anvisningarna på paketet och låt stå i cirka 30 minuter. Lägg i durkslag och pressa ur vattnet. Låt torka lite på handduk.
 ■ Skär bort stjälkarna på persiljan och strimla bladen fint (hacka inte).
 ■ Skala och hacka schalottenlöken. Hacka myntan och

blanda med löken (ska bli cirka 1 dl).
 ■ Kärna ur tomaterna och gurkan och tärna dem fint.
 ■ Blanda bulgur, persilja, lökblandning och tomat- och gurktärningarna i en skål.
 ■ Rör ner citronsaft och olivolja och låt dra en stund.
 ■ Lägg salladsbladen på ett stort fat och sleva på tabbouleh.

Det levande beviset

Smutsig. Kallt. Hårt. Gatans liv har ingen framtid. Den unge Goitom har egentligen inget hopp om att klara sig. En dag möter han några killar som har bestämt sig för att göra skillnad. De erbjuder den lille Goitom en möjlighet att få lämna gatan och i stället få gå i skolan. Det är ingen självklarhet. Så många brutna löften, så många vuxna som kommit med förhoppningar som grusats. Vägen bort från gatan är tuff och svår, men här sitter han nu. I Stockholm på besök. Vägen från gatan gick via olika utbildningar, och till slut en ingenjörsutbildning på ett universitet i Etiopien. Han är på besök i Sverige för att möta andra företagare. Han bedriver själv ett framgångsrikt företag och söker samarbeten med svenska leverantörer. Han ingår i dag i en av våra samarbetspartners styrelse, som en representant för de barn som en gång fick hjälp. Nu är det hans tur att få hjälpa andra.

JAG FUNDERAR PÅ dem som genom åren har skickat stöd till Läkarmissionen. Vad jag önskar att de hade fått se vad deras medel har åstadkommit. Vi vet att våra insatser gör stor skillnad, självklart för den enskilda individen, men också för hela samhället. Vår ambition är att se till att människor får stöd i en slags värdeförädlingskedja, att olika sociala insatser kombineras med utbildning så att de sedan kan vara med och stödja andra.

Det är alltid fantastiskt att få stå öga mot öga med ett levande bevis på att det fungerar. Tack för det, Goitom.



Johan Lilja
 Direktör på Läkarmissionen

Läkarmissionen

• Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar cirka hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: social omsorg, utbildning och självförsörjning.
 • Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

• Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.



Två steg till lugn och glad mage.
Enzymer som smälter maten och hjälper dig
att ta upp näringen. Goda mjölksyrebakterier
som balanserar tarmfloran.

